

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Jure Rerum Ecclesiasticarum Ad Germaniae Catholicae
Principia Et Usum Pars ...**

Complectens Sectionem III. & IV.

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1762

Titulus V. De Mutuo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68067](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68067)

TITULUS V.
DE MUTUO.

§. 272.

Mutui

BENEVOLENTIÆ, qua per Commo-
datum & Pecarium concedimus
alteri usum rei nostræ, salva ejus-
dem substantia, par est illa, qua rem
nostram ad abusum seu consumptio-
nem damus per *Mutuum*, quo no-
mine intelligimus *Contractum realem*,
quo res fungibilis ea lege datur, ut ea-
dem reddatur in genere. Conficitur
consensu & traditione rei fungibilis,
quæ scilicet fungitur vice alterius
rei ejusdem generis, ita ut spectato
usu, ad quem destinatur, æquipol-
leat eidem speciei; æstimaturque
numero, pondere, ac mensura, ut
Nummi, æs, vinum, triticum. Ho-
rum dominium per *Mutuum* trans-
fertur, ut ex meo fiat tuum 17.),
cum

17.) L. 2. §. 2. ff. de reb. cred. Princ. Inst.
quib. mod. re contrah. oblig. Fingit
Claudius Salmasius, quod per mutuuum
non fiat alienatio. Refutat hunc erro-
rem WISENBACH in singulari Diatriba
de Mutuo & in vindiciis illius.

cum facultate de ipsa re disponendi pro arbitrio. Quia igitur res mutuo data per usum consumitur, reddi non potest nisi *in genere* 18.): reddi autem debet tantundem, seu ejusdem quantitatis & qualitatis. Et ideo est quidem *Contractus beneficus*, quia Creditor seu Mutuans permittit liberam consumptionem rei suæ; sed tamen non sine perfecta obligatione, cum Debitor seu Mutuatarius teneatur restituere idem in genere; & ad id conveniri potest *Condictio*ne certi ex Mutuo, quæ est actio civilis, utrinque ad hæredes transiens, perpetua & stricti juris 19.).

§. 273. *Substantialia* hujus *Contractus* sunt I. Res fungibilis. II. Ejus traditio translativa dominii. III. Obligatio restituendi in genere. *Naturalia* sunt I. ut reddatur res ejusdem generis in eadem quantitate. II. in eadem bonitate. III. Ut periculu-

F f 4

18.) Per accidens contingere potest, ut eadem res reddatur in specie, si scilicet accipiens eadem non fuerit usus.

19.) Vid. tot. tit. ff. De reb. cred. si cert. pet.

riculum rei mutuata fit penes accipientem. IV. Ut Contractus sit gratuitus: nam tota æqualitas in Contractibus requisita, habetur per restitutionem rei mutuo data. Si quid ex his Naturalibus deficiat, contractus redditur vitiosus & injustus. Si autem lucrum ultra sortem ratione Mutui exigitur, committitur usura: quamvis sperari aliquid possit, non ut debitum, sed liberaliter & ex gratitudine sponte dandum.

Excludit lucrum. §. 274. Potest quidem cum Mutuo concurrere Titulus aliquid exigendi ultra sortem, qualis est Damnum emergens, Lucrum cessans, Periculum fortis; sunt etiam aliqui Contractus, per quos pecunia collocatur ad lucrum, valde affines Mutuo: solícite tamen cavendum, ne ad palliandam usuram ubique fingatur ejusmodi Titulus, vel Contractus 20.).

§. 275.

20.) Hæc fuse exposita sunt in Dissertationibus meis, quæ inscriptæ sunt Regor Moderatus &c.

§. 275. Præter ea, quæ de Con-^{Singu-}tractibus in genere circa pupillos, ^{laria} minores, aliosque diximus, qui non ^{circa} habent liberam rerum suarum admi-^{filium-}nistrationem; singulare est in Legi-^{fami-}bus Romanis SC.tum Macedonia-^{lias:} num, quod prohibet mutuas pecunias dare eis, qui in potestate patris sunt: & ei qui crediderit, denegat actionem efficacem tam adversus ipsum filium filiamve, nepotem neptemve, quam adversus patrem avumve, etiam soluta patria potestate. *Quæ ideo Senatus prospexit, quia sæpe onerati ære alieno creditarum pecuniarum, quas in luxuriam consumebant, vitæ parentum insidiabantur 21.)* Unde quia Privilegium hoc introductum est ex causa publica, ad præcavendam corruptionem juventutis, & si non parricidia, certe plurima alia mala evitanda: ideo hodie viget, eidemque filius renuntiare non potest, etiam interposito juramento. Si tamen intuitu

F f 5 tu

21.) §.7. Instit. quod cum eo qui in alien. potest. &c. Item tot. tit. ff. de SC.to Macedon. & C. ad SC.tum Macedon.

tu studiorum, aut ad sumptus necessarios, quos ipse pater fecisset vel cum licentia patris 22.) mutuum sit pecunia, aut Mutuum sit in re patris versum; aut pater vel filius patria potestate solutus, partem debiti solvat; censetur ratum habere debitum, & cessat SCtum. Quamvis filius renunciare antea non possit huic Privilegio; si tamen in patria adhuc potestate constitutus actum solvat, non repetit, quia naturaliter est obligatus, quæ tamen obligatio elidi potest per exceptionem SC. etiamsi nummi extent in peculio 23.). Insuper locum non habet hoc Privilegium, si filius habeat peculium castrense vel quasi castrense, quod libere administrat; aut si quis gerat se pro filio sui juris, & Creditor bona fide existimet, eum esse emancipatum; aut si mutuum sit

22.) Intellige de Patre, qui filium habet in potestate: si enim hic fuerit in potestate avi, licentia Patris non tollet Privilegium SC.ti. sic conciliantur L. 14 ff. & L. 4. C. ad SC. Maced.

23.) L. 9. §. 2. ff. de SC. Maced.

fit non in pecunia, sed in frumento, vino &c. nisi forte in fraudem legis id fiat.

§. 276. Singularia quædam sunt ^{Religiosos;} statuta circa Mutuum Ecclesiæ vel Civitati datum 24.). Religiosus accipiens mutuum sine consensu Abbatis & Capituli, non obligat Monasterium, nisi probetur fuisse conversum in utilitatem Conventus 25.); idem statuitur de Civitate 26.). Quod de Religioso dictum, intelligitur etiam de Abbate, atque Episcopo absque consensu Capituli 27.), ac de

24.) Doctrinam de pecunia Ecclesiæ fœnori exponenda relinquo Protestantibus, apud quos Administratores Ecclesiarum, ad modum Tutorum pecuniam Ecclesiasticam otiosam relinquere non debent. Multa de hoc argumento disputat BÖHMERUS Exercitat. 44. ad Pandect. item Jur. Eccl. Protest. lib. 3. tit. 16. Ecclesiæ Catholicæ prohibentur pecunias exponere ad usuras.

25.) C. 4. de Fidejussion. Nov. 120. c. 6. §. 3.

26.) L. 27. ff. de reb. cred. si cert. pet.

27.) Hoc intelligitur de Prælati, quibus pro negotiis Ecclesiæ adjunctum est

de Beneficiato, aut Rectore Ecclesie absque consensu Superiorum mutuum sumente, qui solum tenetur ex fructibus, quos percipiendi & infumendi liberam habent potestatem: teneretur tamen Ecclesie solvere, si Nummi mutuo sint accepti pro necessaria sustentatione.

*Eccle-
sias &
Civita-
tes.*

§. 277. Si tamen Mutuum sit acceptum cum consensu Capituli vel eorum, quorum autoritas in contractibus intercedere debet, Mutuator non debet esse sollicitus, an pecunia vertatur in utilitatem Ecclesie, nec versionem hanc debet probare 28.) nisi hæc petat restitutionem in integrum, quæ Ecclesie competit ad instar Minorum, qui pro impetranda Restitutione contra Mutuum, læsionem aliam quam quæ ex ipsa obligatione Mutui exsurgit, probare

est Capitulum: qui autem non dependent a Capitulo, contractus celebrant juxta Statuta sui Ordinis, ut censetur Ecclesia vel Domus obligata.

28.) Pro tali casu restringitur Auth. hoc jus porrectum, C. de SS. Eccles. quæ refertur in C. 2, X. q. 2.

bare non debent, sed Creditori potius incumbit onus probandi, illos non fuisse in damno 29.). Quod autem dictum est de versione in utilitatem Ecclesiæ a Creditore probanda extra casum Restitutionis in integrum, multi non volunt id extendi ad alios contractus, sed restringunt ad solum Mutuum pecuniarium, & quidem tale, quod datur sub fœnore 30.). Quando autem Creditor debet probare versionem, non requiritur plena & evidens probatio, sed sufficit prudens præsumptio, & conjectura. Si pecunia mutuo data Prælato, absque ejusdem culpa casu fortuito pereat, tenebitur tamen Ecclesia: Leges enim volunt ei cavere, ne negligentia aut dolo Prælati lædatur; non vero omnes casus fortuitos mutuanti imputare. Quæ autem dicuntur de Ecclesia, accommodari quoque solent Civitati,

§. 278.

29.) L. 1. & 2. C. si advers. Credit.

30.) Videatur PETRUS WADINGUS de Contract. Disp. 6. dub. 4. §. 2. n. 4.

Con-
ditio
ad repe-
tendum
Chiro-
gra-
phum:

§. 278. Hæc de Mutuo, in qua
realiter pecunia numerata est, quæ
plerumque *Naturale* vocant, dicitur
sufficiant. Aliud est Mutuum Civile
quod parit Civilem obligationem.
Hanc contrahunt illi, qui ex cupiditate
habendi Mutuum, tradunt
Chirographum accepti Mutui testem,
ex quo præsumit Iudex, eos accepisse,
quod scripto confessi sunt sibi numeratum
esse, & propterea condemnat illos ad
solutionem, ac si vera essent obligati.
Remedium præbent Leges, quæ intra
biennium concedunt Conditionem ad
repetendum Chirographum 31.), aut
altero agente Exceptionem non numeratæ
pecuniæ, ita ut in utroque casu detentor
Chirographi probare debeat numerationem
32.). Elapso biennio Præsumptio de pecunia
numerata adeo roboratur, ut in contrarium
non admittatur probatio, saltem ordinaria,
quamvis respicienda non possit fortissima
quædam & extra-

31.) L. 7. C. de non numer. pecun.
32.) L. 14. C. eod. §. un. Inst. de Liteꝝ
obligat.

traordinaria probatio, qualis est Confessio propria Adversarii, aut alia æquivalens. Nam obligatio ex Chirographo, quæ in defectu veri & naturalis Mutui oriri dicitur, adeo fortis esse non videtur, ut stringat in foro interno, aut manifestæ veritati obsistat in foro externo. Lapsus biennii tollit quidem privilegium, quo onus probandi rejicitur in possessorem Chirographi, non autem tollit veritatem, ejusque per legitimas probationes ostensionem.

§. 279. Si is, qui Chirographum *Vel Ex-*
dedit, mortuus sit ante biennium a *ceptio*
Jure concessum ad excipiendum vel *non nu-*
agendum; quod reliquum est bien- *merate*
nii, valebit hæredi, ut ipse exce- *pecuniæ,*
ptionem proponat 33.): si autem
Debitor in vita proposuerit quere-
lam, hæres habebit jus excipiendi
perpetuum. Ecclesiasticos, qui suo
nomine ex spe numerandæ pecuniæ
dederunt Chirographum, non gau-
dere singulari favore, sed jure com-
muni, quod biennium exceptioni
præ-

33.) L. 8. C. eod.

præfigit, censeri, communius do-
 cetur, cum eorum personis, aut
 bonis patrimonialibus nulla legatur
 data exemptio. Si autem Prælatus
 nomine Ecclesiæ spe futura nume-
 rationis tradidit Chirographum, quo
 Mutuum acceptum fatetur, videtur
 probabilius habere exceptionem non
 tantum ad biennium, sed saltem ad
 decennium: hoc enim tempus con-
 ceditur exceptioni Dotis non nu-
 meratæ 34.): a dote autem ad Ec-
 clesiam bonum ducitur argumen-
 tum 35.).

TITULUS VI. DE DEPOSITO.

Confer. Lib. 3. Decretal. Tit. 16.

§. 280.

Depositi **D**EPPOSITUM est Contractus 36.) bo-
Definitio næ fidei, quo res alicui gratis
Et Di- custodienda traditur ea lege, ut ea-
visio: dem

- 34.) Auth. fin. C. de Dote cauta &c.
 35.) EVERARDUS in Loc. argum. legal.
 Loc. 60. a dote ad piam causam.
 36.) Agitur hoc loco de Deposito *Conven-*
tionali: nam Depositem *Judiciale* vel
sequestrarium non est hujus loci, quare
 do